

**SINT EUSTATIUS
CARIBISCH NEDERLAND**

**Aan: De minister van BZK
Mevrouw H. Bruins Slot**

**Ministerie van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties**

**Turfmarkt 147
Postbus 20011
2500 EA Den Haag**

Email:

Ons nummer: 1141/GEZ

Betreft: Verkiezingen Sint Eustatius

St. Eustatius, 3 april 2023

Geachte mevrouw Bruins Slot,

Op 15 maart jl. hebben de Eilandsraads- en de Kiescollege verkiezingen plaats gevonden op Sint Eustatius. Met dit schrijven informeren we u over de gedane bevindingen van de stembureaus op Sint Eustatius aangaande stemmen middels volmacht met het verzoek om het stemmen middels volmacht op Sint Eustatius aandacht te geven en de Kieswet aan te passen.

In de voormalige Nederlandse Antillen was het stemmen middels volmacht niet mogelijk. Toen Sint Eustatius op 10-10-2010 een Bijzondere gemeente van Nederland werd, is de mogelijkheid tot stemmen via volmacht op Sint Eustatius ingevoerd.

SINT EUSTATIUS CARIBISCH NEDERLAND

Op andere eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen is het stemmen middels volmacht nog steeds niet mogelijk. Dit heeft te maken met de geschiedenis van misbruik van volmacht stemmen op de eilanden. Toen in oktober 2020 gestemd werd voor de eilandsraad, zijn de verkiezingen - in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ("BZK") - onderzocht door onderzoeksbureau IFES. De conclusie van het onderzoek was dat de mogelijkheid van stemmen per volmacht op Sint Eustatius risicovol is. Tijdens uw bezoek aan Sint Eustatius op 7 september 2022 is deze problematiek en de conclusies van het onderzoek persoonlijk met u besproken.

Wat betreft de verkiezingen van 15 maart 2023 informeren we u over het volgende. Zie bijgaand het Raadsbesluit waarin de eilandsraad verzoekt om een onderzoek naar de gang van zaken in te stellen. De bevindingen en zorgen waren al gedeeld met de Officier van Justitie van het Openbaar Ministerie om te verkennen of een strafrechtelijke procedure kan worden ingezet. Het Openbaar Ministerie geeft aan dat de delictomschrijving dusdanig is dat bovenstaande gevallen waarschijnlijk niet tot veroordeling leiden. Daarnaast is de capaciteit bij het Openbaar Ministerie dusdanig beperkt dat ons is geadviseerd geen aangifte in te dienen i.v.m. de beperkte kans van slagen.

Zie bijgaand tevens de processen verbaal van de Kiescollege en Eilandsraadsverkiezingen inclusief het feitenrelaas met bevindingen. In het proces verbaal van beide stembureaus werd een aantal feiten genoemd die reden geven tot zorgen. Deze zorgen zijn gedeeld en besproken met de Kiesraad.

De Kiesraad geeft aan dat het landelijk gemiddelde van volmacht stemmen tussen de 8-12% ligt. Als het aantal volmacht stemmen meer dan 12% bedraagt, kan dit een signaal zijn dat er iets aan de hand is. Het percentage volmachten op Sint Eustatius is 36,7%. De volgende bevindingen in beide stembureaus versterken de zorg omtrent het hoge aantal volmacht stemmen:

- De gegevens van een gemachtigde doorgehaald en veranderd in een andere naam;

SINT EUSTATIUS CARIBISCH NEDERLAND

- Verschil tussen de handtekening van de volmachtgever op de stempas en in het identiteitsbewijs;
- Stempassen met onderhandse volmacht onvolledig ingevuld;
- De politie heeft de verkiezingen organisatie geïnformeerd over een melding van een kiezer, de kiezer had zijn volmacht afgegeven en kwam daar op terug. Hij wilde terug naar het stembureau om zelf te gaan stemmen;
- Rondom de stemlocaties zijn kandidaten gezien met stempassen die ter plaatse werden overgedragen aan kiezers.

Ten overvloede is het Openbaar Lichaam geïnformeerd dat de Kieswet voor consultatie (voor de verkiezingen van 2027) voor ligt. In lijn met de voorgenomen wijzigingen en de gedane bevindingen bij de verkiezingen van 15 maart jl. verzoeken wij u om het stemmen per volmacht in Sint Eustatius aandacht te geven en indien stemmen per volmacht mogelijk blijft, de procedures daaromtrent aan te scherpen.

Indien gewenst, kunnen wij extra informatie verschaffen.

Wij verblijven in afwachting van een positieve reactie uwerzijds.

Hoogachtend,

De regeringscommissaris*,

Mw. M.A.U. Francis

In afschrift (cc): de directeur Caribisch Nederland (BZK/DGKR), Eilandsraad Sint Eustatius, Officier van Justitie Openbaar Ministerie